

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobkyně: **T. B.**, zast. JUDr. Karlem Brücklerem, advokátem se sídlem v Praze 4, Na Pankráci 30, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2005, č. j. 64 Az 210/2004 – 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta JUDr. Karla Brücklera **se u r č u j e** částkou 1279,30 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojí žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2005, č. j. 64 Az 210/2004 - 17, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2004, č. j. OAM-3234/VL-07-08-2004, jímž byla její žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Ačkoliv stěžovatelka v kasační stížnosti obecně cituje důvody dle ust. § 103 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), z jejího obsahu lze dovodit, že uplatňuje důvody obsažené v ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. čímž namítá vady řízení

spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Stěžovatelka namítá, že správní orgán a následně i soud nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí a v důsledku toho i nesprávně posoudil žádost o azyl. Důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné, v rámci pohovorů nebyla dotázána na svou politickou činnost, společenskou angažovanost ani náboženské vyznání a správní orgán tedy nemohl správně usuzovat skutkové a právní závěry, které pro své rozhodnutí o azylu potřeboval zodpovědět. Stěžovatelka má za to, že v jejím případě byly a jsou naplněny předpoklady pro udělení azylu dle příslušných ustanovení zákona č. 325/1999 Sb. v platném znění, a dále, že ji žalovaný zkrátil na jejích právech, když u ní neposoudil přítomnost překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu a ani krajský soud se k této otázce nijak nevyjádřil. Ačkoliv stěžovatelka připouští, že v žádosti pro udělení azylu uvedla ekonomické důvody, namítá, že v jejím případě byly dány i důvody politické, neboť byla angažována v demokratických strukturách, na poli kultury se veřejně angažovala ve prospěch demokratických sil a její jméno bylo uváděno v souvislosti s kulturními projekty, které nebyly kladně přijímány vládnoucími silami. Po provedených pohovorech předala stěžovatelka pracovníku Ministerstva vnitra - odbor azylové a migrační politiky písemné poznámky ke své společenské angažovanosti, avšak k těmto poznámkám se žalovaný správní orgán ani krajský soud nevyjádřil. Stěžovatelka rovněž namítá, že byla zkrácena její práva v řízení před krajským soudem, že nebyla poučena o možnosti nechat se zastupovat advokátem nebo obecným zmocněncem, nebyla vyrozuměna o termínu jednání před soudem, nemohla se jednání zúčastnit a bylo jí znemožněno vysvětlit před soudem v čem spatřuje pochybení správního orgánu. Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a v doplnění kasační stížnosti žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření pouze odkazuje na obsah správního spisu a dodává, že se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Také uvádí, že stěžovatelce byla zamítnuta žádost o azyl jako zjevně nedůvodná dle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelka neuvedla žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že by v zemi původu mohla být vystavena pronásledování z důvodu uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. Ekonomické potíže a snaha o legalizaci pobytu v ČR nejsou azylově relevantní. Navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 5. 11. 2004. V žádosti uvedla, že nebyla členem žádné politické strany, nebyla nikdy trestně stíhána. Na dotaz, z jakého důvodu žádá o azyl, uvedla, že Ukrajinu opustila, protože její přítel, se kterým deset let žila ji začal týrat a fyzicky napadat a rovněž nebyla schopna najít na Ukrajině zaměstnání. Ve vlastnoručně podepsaném prohlášení tyto skutečnosti potvrdila a doplnila, že v životě na Ukrajině nespatořovala žádnou perspektivu, a v případě návratu se obává nouze, která na Ukrajině panuje. Vstupem do azylového řízení se chce vyhnout problémům s bývalým přítelem na Ukrajině, řešit svou špatnou ekonomickou situaci a legalizovat svůj pobyt na území ČR. Česká republika je pro ni cílovým státem, chtěla by si zde žít a pracovat v kulturní oblasti. Požádala i o doplnění spisového materiálu o novinový článek, který, dle jejích slov, dokresluje situaci na Ukrajině. Dále požádala

o doplnění spisu o informaci, v níž je jako koordinátor projektu „Expedice” v knize A. R. „P. m. p. R.”, uvedeno jméno T. B., a dále své písemné poznámky k její kulturní činnosti na Ukrajině bez bližšího komentáře.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 11. 2004 č. j. OAM-3234/VL-07-08-2004 zamítl žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou dle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem stěžovatelčiny žádosti o azyl byla legalizace pobytu, potíže se soukromou osobou na Ukrajině a snaha se ekonomicky zabezpečit. Z jejích výpovědí, jakož ani v průběhu řízení nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být ve své vlasti vystavena pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo zastávání určitých politických názorů. Ani z dalších materiálů stěžovatelkou předložených v řízení o udělení azylu (poznámky, novinový článek), není možné dovodit naplnění azylově relevantních důvodů. Správní orgán shledal naplnění podmínek dle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť bylo prokázáno, že žadatelka podala žádost s cílem vyhnout se problémům se soukromou osobou, ekonomickým potížím a legalizovat pobyt v ČR. Za daných okolností, kdy žádost o azyl byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, správní orgán již neposuzoval zda jsou u žadatele shledány důvody pro udělení azylu ani nehodnotil překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě. V ní vyjádřila obecnou nespokojenost se situací na Ukrajině, rekapituluje své soukromé a ekonomické důvody svého odchodu. Uvedla, že se cítila být ve správním řízení zkrácena na svých právech a namítala zde porušení ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu. Ve skutkových důvodech odkázala na obsah správního spisu. Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl shora označeným rozsudkem. V něm uvedl, že stěžovatelčiny námitky ohledně neúplného zjištění skutkového stavu jsou uvedeny pouze v obecné rovině a nijak nekonkretizovala důkazy, jež měly být provedeny nad rámec důkazů provedených v řízení k objasnění skutečného stavu věci. Krajský soud neshledal žádné pochybení žalovaného, který vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a stěžovatelčina práva neporušil. Dále krajský soud rekapituloval tento zjištěný skutkový stav a zkonstatoval, že stěžovatelka neuvedla v řízení o udělení azylu žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu a zjistil, že jej žalovaný správně podřadil právě ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Pokud se jedná o doložený článek týkající se politického vývoje na Ukrajině, nebylo zjištěno, že by se tento negativně vztahuje ke stěžovatelčině osobě. Další důkaz o jejím koordinátorství při vydání knihy jiného autora nesvědčí o důvodnosti žádosti. Ze všech těchto důvodů se krajský soud ztotožnil s napadeným správním rozhodnutím a posuzovanou žalobu zamítl rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Při posuzování stěžovatelčiných námitek dle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. vycházel Nejvyšší správní soud z níže uvedených ustanovení zákona o azylu.

Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 2 odst. 5 cit. zákona, ve znění platném ke dni rozhodnutí, se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož

i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12.

Z výše citovaných ustanovení zákona vyplývá, že správní orgán má povinnost zjišťovat podmínky pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu pouze v případě, že žadatel o azyl důvody zde uvedené alespoň tvrdí. V daném případě však stěžovatelka ve správním řízení netvrdila, že je v zemi svého původu pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Bezprostředním důvodem žádosti o azyl byly v daném případě problémy se soukromou osobou mimo státní struktury, a to s přítelem, který ji fyzicky napadal. Důvody tvrzené stěžovatelkou ve správním řízení nejsou z hlediska aplikace azylového zákona právně relevantními. Ve správním spise je založena žádost o udělení azylu, vlastnoručně psané důvody žádosti, protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu a jeho doplnění, jakož i písemnosti předložené stěžovatelkou - její poznámky a novinový článek. Informace obsažené v těchto listinách jsou dostatečným podkladem pro vydání rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť z nich jednoznačně vyplývá absence tvrzení relevantních důvodů, která je podmínkou aplikace citovaného ustanovení. V daném případě důkazy předložené stěžovatelkou, jakož i důvody jí uvedené ve správním řízení žalovaný vyhodnotil tak, že nejde o důvody pořaditelné pod některý z důvodů uvedených v ust. § 12 cit. zákona a Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že odůvodněná obava z pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 5 cit. zákona je důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) cit. zákona pouze tehdy, když se toto pronásledování uskutečňuje z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů. Žádná taková okolnost však v průběhu správního řízení nebyla stěžovatelkou tvrzena. Za této situace žalovaný správní orgán a následně ani Krajský soud v Ostravě povinnost zjišťovat důvody pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu neměli.

Žalovanému nepříslušelo taktéž hodnotit azylové důvody podle § 14 zákona o azylu, neboť žádost stěžovatelky zamítl jako nedůvodnou. Zamítnutím žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné je konečným rozhodnutím ve věci bez toho, aniž by byla zjišťována existence některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Podmínkou pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je přitom nezjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona a neudělení azylu podle tohoto ustanovení. Správní orgán v dané věci správně zamítl žádost o azyl jako zjevně nedůvodnou a v takovém případě se však již v odůvodnění svého rozhodnutí nemusel zabývat posouzením o splnění či nesplnění podmínek podle § 14 zákona o azylu.

K námitce stěžovatelky, že žalovaný měl rozhodnout o překážce vycestování obsaženou v ustanovení § 91 zákona o azylu, zdejší soud poukazuje na ustanovení § 28 zákona o azylu. Z citovaného ustanovení vyplývá, že pouze v případě, kdy bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje

překážka vycestování (§ 91). Za daných okolností, kdy žádost o azyl byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, správní orgán již neposuzoval zda jsou u žadatelky shledány důvody pro udělení azylu ani nehodnotil překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu. Z tohoto důvodu nelze rozhodovat podle dalších ustanovení, jejichž aplikace přichází v úvahu až poté, co správní orgán rozhodne o základní otázce, tj. zda žadateli azyl udělí či nikoliv. Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu je ve smyslu ustanovení § 28 téhož zákona obligatorní částí správního rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs 147/2004 - 41, uveřejněn pod č. 409/2004 Sb. NSS, dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45). V případě postupu žalovaného, jakož i krajského soudu tedy nedošlo k pochybení, když nebylo posuzováno, zda se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování, neboť žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými námitky stěžovatelky o tvrzeném nedostatečném dokazování předcházejícího správního řízení dle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud shodně se závěrem krajského soudu shledal rozhodnutí žalovaného řádně odůvodněným, jeho závěry jsou logické a jsou odrazem řádně provedeného dokazování. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků správní orgán při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování o tom, zda jsou zde důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. a), b) zákona o azylu, vycházel. Správní orgán nemá povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Argumentem pro podání kasační stížnosti z dalšího důvodu, a to podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je nepřezkoumatelnost, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Námitku uplatněnou v tomto ohledu - nemožnost zúčastnit se jednání před soudem - neshledal Nejvyšší správní soud opodstatněnou, když její konstatování zůstalo pouze v obecné rovině. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněno, pro stěžovatelku z něj zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgán a následně i soud vycházely, jakými právními úvahami se při rozhodování řídily. Stěžovatelka byla v rámci řízení před krajským soudem rovněž řádně vyzvána dle ust. § 51 s. ř. s. (doručeno dne 25. 1. 2005), aby se ve stanovené lhůtě vyjádřila, zda souhlasí s rozhodnutím soudu bez jednání, avšak nesouhlas s uvedeným nevyjádřila a krajský soud tedy oprávněně rozhodl v intencích ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. věta druhá. Namítá-li proto stěžovatelka, že jí nebyla dána možnost účastnit se jednání neboť nebyla informována o termínu jeho konání, je třeba tuto námitku odmítnout jako neodůvodněnou.

Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatelce nebyl soudem k její žádosti ustanoven tlumočník pro řízení o kasační stížnosti, neboť potřeba jeho ustanovení nevyšla vzhledem k okolnostem případu v řízení před soudem najevo (§ 18 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Stěžovatelce byl ustanoven advokát na její žádost pro řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatelkou podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 56 odst. 2 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. rozhodl o kasační stížnosti přednostně, nerozhodoval již o podaném návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, ust. § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží v souladu s ust. § 11 písm. a) vyhl. č.177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) odměna za převzetí a přípravu zastoupení ve výši 1000 Kč a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky, tj. 75 Kč za jeden úkon podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem tedy 1075 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně, vypočtená dle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 204,30 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznávají náhrady nákladů v celkové výši 1279,30 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. července 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu